

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VII. Pacem Ecclesiæ conservabant Principes, indictis synodis, & confirmatione decretorum synodalium, è Iustiniano, & Quinta Synodo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

& Imperij Lib. II. Cap. X.

83

diti sunt, qui judicant terram; quando, sicut dicit alibi, ipsi & omnes populi laudant nomen Domini. Hanc potestatem legum ferendarum pro fidei & disciplinæ tuitione, summo Christi munere Ecclesiarum concessam fuisse, ex eodem psalmo probat Augustinus, Donatistas increpans, qui de latis adversum se ab Imperatore legibus conquerebantur: Vnde ergo presumimus, inquit, si vultis nosse, illum cogitate de quo Propheta pronuntiavit dicens: Adorabunt eum omnes Reges terre, & omnes gentes servient illi. Et ideo hac Ecclesie potestate uitimur, quam ei Dominus & promisit & dedit. Imperatores enim, si in errore essent, quod absit, pro errore suo contra veritatem leges darent &c. Quando autem Imperatores veritatem tenent, pro ipsa veritate contra errorem jubent. Quod quisque contempserit, ipsi fibi iudicium acquirit. Nam & inter homines paenaruit, & apud Deum frontem non habebit, qui hoc facere noluit quod ei per cor Regis ipsa Veritas jussit. Ex mox: Si iussiones Regum non pertinent ad predicandam religionem, & sacralegia prohibenda; quare ad Edictum Regis talia jubentis, etiam ipso vos (Donatistæ) signatis?

V. I. Quare non dubitavit Leo Pontifex Leonem Imperatorem his verbis alloqui: *Debes incunctanter advertere, regiam potestatem tibi non solum ad mundi regimen, sed etiam maximè ad Ecclesie presidium esse collatam; ut ausus nefarioris comprimendo, & que bene sunt statuta defendas, & veram pacim iis qui sunt turbata restinas.* Alibi idem Pontifex profiteretur res humanas alter tutas esse non posse, nisi quae ad divinam confessionem pertinent, & regia & sacerdotalis defendat auctoritas. Quare & Theodosio non solum regium sed etiam sacerdotalem animum inesse gaudet, ob Synodum Ephesinam indicatam, proscriptosque legibus suis haereticos; Et Marcianum Custodem fidei vocat ob perculsum Eu-tycherem.

VII. Solet ad afferendam Principibus
tuenda Ecclesiæ auctoritatem proferri ce-
lebris illa Constantini ad Episcopos ora-
tio , qua illos intra Ecclesiam , se autem
extra Ecclesiam Episcopum constitu-
tum dixit , apud Eusebium. Sed si hæc
probatio in tetricum lectorum incideret ,
reponere posset , verbis Græcis aliam inesse
sententiam ; quæ ad personas , non ad res
ipsas , sit referenda ; ita ut significetur Epi-
scopos eorum curam gerere qui Ecclesiæ ad-
scripti fidem Christianam profiterentur ; se-
vero Gentilium , qui essent extra Eccle-
siam , salutis consulere , sacrificiis pagano-
rum veritis , dominici diei cultu & feriatio-
ne præcepta , etiam ipsis Gentilibus ; quem-
admodum superioribus & sequentibus ca-

pitibus explicuit Eusebius. Quare satius est ab eo argumento abstinere, præsertim cum manifestiora suppetant. Quod si cui illa Episcopi appellatio arrideat, poterit eam tueri Eusebij auctoritate; qui hunc ipsum Constantimum, Episcoporum Synodis à se indicatis interfuisse, atque rerum in deliberationem vocatarum se participem fecisse, communemque concordiam procuraſſe scripsit, tanquam *communem Episcopum* à Deo constitutum. Ob eam curam Marciano Augustino acclamatum est à Concilio Chalcedonensi: τῷ ἰερῷ, τῷ βασιλεῖ. *Sacerdoti, Imperatori.* Ecclesiasticorum enim negotiorum statui externo ab illo Principe, quemadmodum à ceteris Principibus Christianis, optimè cautum erat: quorum in eo articulo tanta vigebat auctoritas, ut Socrates scriperit, ab Imperatorum arbitrio, ex quo Christianam fidem amplexi sunt, res ecclesiasticas pependisse.

VIII. Possem alia quamplurima in eandem sententiam testimonia congerere , quibus probatur ex officio Principibus incumbere ut pacem Ecclesiae tueantur. Sed abstineo à re notissima comprobanda , ut gradum faciam ad ea quæ sunt remotiora à cognitione vulgi , scilicet ad disquisitionem ordinis quo in fide aut disciplina vindicanda utebantur Principes. Id eleganter explicuit Iustinianus in Libello quem Quinta Synodus sibi oblatum probavit ; ita ut testimonium hinc prolatum & Iustiniani & Quinta Synodi Oecumenicæ dici debeat. Ex eo discimus , emergentes hæreses à Principibus compressas , & pacem Ecclesiae constitutam per synodos Episcoporum , quas indixerunt Constantinus , Theodosij ambo , & Marcianus. Sed præterea testatur quæ à synodis definita sunt legibus suis Principes confirmasse : *His itaque omnibus per diversa tempora subsecutis , predicti pia recordationis nostri patres , ea que in unoquoque Concilio iudicata sunt , legibus suis corroboraverunt & confirmaverunt , & hereticos , qui definitionibus predictorum sanctorum quatuor Conciliorum resisterent & Ecclesiæ conturbare conati sunt , expulerunt.*

I X. Cum autem de confirmatione decretorum à Conciliis editorum agitur, distingua sunt ea quæ fidem respiciunt ab iis quæ de disciplina feruntur. Vis enim eorum quæ fidei controversias ex scripturis & antiqua traditione dirimunt, non à Principum sed ab Episcoporum auctoritate pendet; quibus solis pacendas oves, non auctorum Cæsari, Christus commisit. Quare solis Episcopis datum est ut de jure cognoscant, scilicet an opinio controversa inter

Eusebius L. t. de
Vit. Conf. cap. 37.
σίᾳ τη Κατούσ
Επισκόπου ή Βασ
ικού πρεσβυτήρος
παύσι διετέλεν τη
τελεία λέγεται για
επιμηκετέλεια.

Conc. Chal. A&G.
V.L.

Socrates lib. 5.
Hist. in Processio.
ἀρχὴ χριστιανῶν
περιβαλλοντας τὸν
καθηγηταν προ-
ματικόν ἦν τοῦτο
καὶ πάντας οὐ μόνον τούτον
απειδεῖται τὸν
πατέρα τοῦτον
παραπομπήν τοῦτον

Conc. v. Collat. I.
Semper studium
fuit orthodoxia &
pius Imperatoribus
parvibus nostris,
pro tempore exer-
tas heres per
congregationes
religiosissimorum
Episcoporum am-
putare, & recta
fide sincerè pro-
dicata, in pacem
sanctam Dom Ec-
clesiam custodire;